

<p style="text-align: center;">Eerste Internationale Dag van het Vroeggeboren Kind 17 november 2009</p>

Inleiding

De grootste kinderpatiëntengroep in België betreft de te vroeg geboren baby's. Alhoewel 8,2% van alle baby's te vroeg geboren wordt, wordt verhoudingsgewijs zeer weinig aandacht geschonken aan deze kwetsbare kinderen. Zij verschillen immers niet enkel van voldragen kinderen door het feit dat ze iets langer in het ziekenhuis moeten blijven, de impact van een vroeggeboorte op kind, ouders en maatschappij is zeer groot en veel van deze kinderen komen niet ongeschonden uit de strijd.

Samen met 17 andere Europese landen, vraagt de Vlaamse Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen (VVOC) op 17 november 2009 aandacht voor pretermen kinderen. Ze beogen met deze eerste internationale 'Prematurity awareness Day' georganiseerd door het European Foundation for the Care of Newborn Infants (EFCNI), in samenwerking met March of Dimes in de VS, een jaarlijkse traditie in gang te zetten,.

Grootste kinderpatiëntengroep

In Vlaanderen bevielen vorig jaar 7,4% van de vrouwen te vroeg. Wanneer er rekening wordt gehouden met meerlingen en dus het aantal kinderen wordt geteld, werden vorig jaar ongeveer 5750 baby's minstens 3 weken te vroeg geboren, dit komt overeen met 8,2% van alle geboortes (Cammu, Martens, Landuyt, De Coen, & Defoort, SPE 2009).

Het sterfterisico is doorheen de jaren sterk afgenomen dankzij de indrukwekkende technologische vooruitgang in het domein van de neonatologie. De grens van de leefbaarheid bij vroeggeboren kinderen daalde in de laatste 10 jaren van 26 naar 24 weken. Desondanks behoren drie vierde van alle baby's (in 2008: 431 kinderen) die bij de geboorte of binnen de eerste dagen zijn overleden tot deze groep (Cammu, Martens, Landuyt, De Coen, & Defoort, SPE 2009).

Alle kinderen die te vroeg geboren zijn, en niet enkel de extreem vroeggeborenen, starten hun leven met een lichaam dat nog onrijp is om op zelfstandige basis te kunnen overleven. Medische steun is noodzakelijk om de baby in leven te houden. Bijgevolg ontwikkelen deze kinderen meestal trager, en lopen ze een verhoogd risico op allerlei ontwikkelingsproblemen of beperkingen op het motorische, visuele, auditieve, mentale of psychologische vlak. Uiteraard komen deze problemen niet enkel voor in de periode van opname op neonatologie. Vele subtielere problemen worden zelfs pas zichtbaar in de loop van de eerste levensjaren of op school, zoals mildere motorische problemen, leermoeilijkheden, gedragsproblemen (bv ADHD, ADD), beperktere sociale vaardigheden (bv neiging tot schuchterheid, tekort aan assertiviteit),.... Daarom is het van belang dat de opvolging en hulpverlening wordt verder gezet na ontslag uit het ziekenhuis. Naast het eerste cruciale overleven is uiteraard ook levenskwaliteit uiterst belangrijk. Deze nood wordt aangevoeld door de oudervereniging maar ook door de medische en paramedische wereld.

Impact op het kind en de ouders

Een vroeggeboorte is een erg ingrijpende gebeurtenis voor het kind én de ouders. Noch de ouders noch het kind zijn klaar voor de geboorte. Iedereen gaat hier anders mee om: sommige ouders schakelen over op automatische piloot, anderen zijn al hun woorden en emoties kwijt en nog anderen worden erdoor overspoeld. Dit verschilt niet enkel van persoon tot persoon, maar ook van dag tot dag. Vele ouders hebben het ook moeilijk om contact te maken met hun kind omdat de baby er zó klein en kwetsbaar uit ziet en soms ook nog vecht voor zijn leven.

Bij een vroeggeboorte is er sprake van multi-trauma (Verhaest, Vliegen, Luyten, Vanhole & Naulaers, 2009). Onderzoek toont aan dat ouders van vroeggeboren kinderen een verhoogd risico lopen op een posttraumatische stress-stoornis en op depressie

Nochtans wordt het traumatische aspect ervan vaak miskend. Bij een vroeggeboorte staat immers het overleven van het kind prioritair, waarbij medische kennis en technologie centraal staan. Ondertussen speelt zich een gebeuren af dat op het affectieve vlak multi-traumatisch is: (1) de ouders zijn psychologisch nog niet klaar voor de komst van dit kind, (2) het kind is fysisch en psychologisch nog niet rijp om zelfstandig te functioneren buiten de moederschoot, en (3) de opname op de Neonatale Intensive Care Unit (NICU) is vaak een onverwachte, onbekende en technische wereld die het gewone contact tussen ouders en kind ernstig inperkt. De drempel die ouders sowieso al ervaren om een intiem en persoonlijk contact op te bouwen met hun fragiele kind, wordt verhoogd door de apparatuur die het kind omgeeft en het erg publieke karakter van de afdeling. Bovendien reageert het kind niet zoals een op tijd geboren kind en ervaart het omgevingsprikkels al snel als te belastend. Goed bedoelde aanrakingen of troostende strelingen zijn al gauw te intrusief, waardoor het kind zich afwendt, wat vervolgens de ouders een gevoel van afwijzing bezorgt en hun nog pril zelfbeeld van competent ouderschap verder neerhaalt.

Vlaamse Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen (VVOC).

Al meer dan 20 jaar behartigt de VVOC de belangen van couveusekinderen en hun ouders. Ze bepleit een gespecialiseerde en langdurige opvolging van deze kinderen om zo de risico's op problemen te beperken en tijdig de juiste hulp te kunnen inschakelen. Ook tracht de VVOC, via diverse kanalen ouders, hulpverleners en andere geïnteresseerden informatie te verschaffen over de wereld van couveusekinderen en hun gezin (www.vvoc.be). Via e-mail en permanente telefoondienst kunnen ouders terecht bij de VVOC terecht voor praktische vragen, voor hulp bij eenvoudige of meer complexe probleemsituaties, alsook voor een steunend gesprek. De contactpersonen zijn zelf ouders van een couveusekind die de problematiek voldoende verwerkt hebben om adequaat te kunnen luisteren en eventueel advies te geven.

17 november 2009: Eerste Internationale Dag van het Vroeggeboren Kind.

In België wordt 8,2% van de kinderen te vroeg geboren. In verschillende andere Europese landen ligt dit percentage nog hoger. Hierdoor vormen zij niet enkel in België maar ook op Europees niveau de grootste kinderpatiëntengroep. Gezien de grote impact op het kind, het gezin, de omgeving en niet te vergeten de maatschappij door de mogelijke gevolgen ook op latere leeftijd, is het belangrijk dat deze gezinnen de nodige aandacht, zorg en steun krijgen, dit zowel tijdens het verblijf in het

ziekenhuis als doorheen het verdere verloop van de ontwikkeling van deze kwetsbare kinderen.

Op initiatief van het EFCNI (European Foundation for the Care of Newborn Infants) wordt **17 november 2009 uitgeroepen tot de eerste Internationale Prematurity Awareness Day**. Samen met 17 andere Europese landen, samen gebracht door het EFCNI, en March of Dimes in de VS, zal de VVOC (Vlaamse Vereniging voor Ouders van Couveusekinderen) die dag via activiteiten en via de pers aandacht vragen voor te vroeg geboren kinderen en hun ouders. Ook wordt iedereen die van dichtbij of van veraf betrokken is bij deze kinderen opgeroepen om aan deze dag deel te nemen.

Ter gelegenheid van deze eerste dag van de vroeggeboren kinderen zal de VVOC zijn nieuwe huisstijl onthullen. De website, folders en posters zullen in een nieuw kleedje gestoken worden. Ook zullen mensen zich gratis kunnen registreren op de website van de VVOC en zo de stem van ouders mee luider laten klinken. Immers hoe groter de groep die wordt vertegenwoordigd hoe meer kracht de vereniging heeft om de belangen van deze kleinste kinderen en hun ouders te behartigen.

Referenties

Cammu, H., Martens, G., Martens E., De Coen, K., & Defoort, P. (2009). Perinatale activiteiten in Vlaanderen 2008. SPE, Brussel.

Verhaest, Y., Vliegen, N., Luyten, P., Vanhole, C., Naulaers, G. (2009). Nood aan psychologische begeleiding bij vroeggeboorte, een miskend multitrauma in de kiem van het ouderschap. Tijdschrift klinische psychologie, 39(1), 12-18.